

In dit thema...

heb je ontdekt dat boeren, heren, ridders, geestelijken en de koning elkaar nodig hadden in de tijd van monniken en ridders. Op het leerblad vind je een samenvatting van het thema. Op dit blad vind je nog eens alle belangrijke begrippen op een rijtje: een verzameling van de woordenlijstjes die ook op je werkbladen staan.

Les 1: Boeren in de modder

Dit heb je gedaan

Je maakte kennis met een nieuw tijdvak: de tijd van monniken en ridders. Dit tijdvak duurde 500 jaar: van 500 - 1000. Het was een hele andere tijd dan de tijd van de Romeinen. Hoe leefde mensen in die tijd? En waarom was er zoveel modder?

domein

- Het terrein van de heer waar een heer en zijn boeren samenleefden. De heer had een groot huis, de boeren woonden in kleine hutjes.

horige

- Een arme boer die geen eigen grond had. In ruil voor bescherming werkte en woonde hij op het domein van de heer.

heer

- Had een eigen stuk land. Hierop liet hij horigen wonen. Hij beschermde ze. Maar dan moesten ze wel voor hem werken.

- **vroege middeleeuwen** - De tijd tussen 500 en 1000 heet ook wel de vroege middeleeuwen.

Les 2: Hige, schildknaap op het Valkhof

Dit heb je gedaan

Je hebt geluisterd naar een verhaal over Hige, de schildknaap van ridder Roeland. Je hebt je afgevraagd of je zelf een schildknaap zou willen worden en de ridderslag zou willen krijgen. Je hebt een aantal 'schildknaapproeves' afgelegd.

harnas

- Een metalen pak van een ridder.

maliënkolder

- Een hemd van ijzer die ridders tussen 500-1000 droegen als bescherming tijdens een gevecht.

proeve

- Een test die schildknapen moeten doen om te zien of ze ridder kunnen worden.

ridder

- Een ruiter met wapens en beschermende kleding die woonde op het kasteel van zijn heer.

ridderslag

- De koning kon iemand tot ridder slaan. Daarbij moest hij beloven de koning te steunen en hem altijd trouw te zijn. De koning gaf een tikje op wang of schouder en dan was die persoon ridder.

schildknaap

- Hulpje van de ridder. Later werd de schildknaap zelf ook een ridder.

Les 3: Karel de Grote, baas van een groot rijk

Dit heb je gedaan

Je hebt kennis gemaakt met Karel de Grote. Hij is de enige man die er in de tijd van monniken en ridders in is geslaagd een groot rijk te veroveren in West-Europa. Je hebt onderzocht hoe hij dat gedaan heeft.

- adel** – Mensen die geboren worden in een belangrijke familie. Zij hadden meer rechten dan ‘gewone’ mensen. Een ridder hoorde ook bij de adel.
- bestuurder** – Iemand die bepaalt en regelt wat er moet gebeuren in een rijk, een land of een plaats. De burgemeester is een bestuurder, en een minister ook. Vroeger waren de adel, ridders en de koning of de keizer bestuurders.
- geestelijkheid** – Mensen die voor de kerk werken, van paus tot monnik en priester.
- Karel de Grote** – Bestuurder van een groot rijk dat merendeel van West- en Midden-Europa besloeg.
- monnik** – Man die in een klooster woont om voor God te leven.
- paus** – De baas van de christelijke rooms-katholieke kerk.

Les 4: Dat geloof je toch niet?

Dit heb je gedaan

Je ontdekte dat er in de tijd van monniken en ridders monniken door Europa trokken om mensen te bekeren tot het christelijk geloof. Je speelde het missionarissenspel. En je kwam erachter wat er met Bonifatius bij Dokkum is gebeurd.

- bekeren** – Iemand overhalen om in een bepaalde godsdienst te gaan geloven.
- Bonifatius** – Een monnik die mensen probeerde te bekeren tot het christendom.
- Christendom** – Het geloof in Christus, de christelijke godsdienst.
- Friezen** – Een Germaans volk dat in Friesland, Groningen en Noord-Duitsland woonde in de tijd van monniken en ridders.
- Germanen** – De volken die tijdens de tijd van monniken en ridders in Duitsland, Frankrijk, België en Nederland woonden.
- missionaris** – Een monnik die mensen overhaalt om christen te worden.

Les 5: Hoe eng waren de Vikingen?

Dit heb je gedaan

Je maakte een Viki-travel reisgids. Vikingen kwamen uit Noorwegen, Zweden en Denemarken en maakten heel Europa onveilig.

- Noormannen** – De gehele bevolkingsgroep uit Scandinavië. Dus de thuisblijvers en de zeevaarders (Vikingen).
- Vikingen** – Zeevaarders uit Scandinavië die naar Europa en Amerika voeren.